

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 fillira na godinu više, a u Americu K 1.40 na godinu više.
Pojedini broj stoji 20 fillira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava se nalazi u Šmidhenovoj ulici broj 22, a otprište u „Samoborskoj tiskari“ S Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petini redak u redakcijskom dijelu po 20 fill. u oglasnom 10 fill. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA I.

U Samoboru, 15. svibnja 1906.

BROJ 10.

Budućnost Samobora kao lječilišta i ljetovališta.

Poznato je, da naš Samobor obiluje raznovrsnim kupeljima. Imademo hydropatički zavod, Šmidhenovu sumpornu kupelj, a mnogima su ugodne i kupelji u Gradni kod Bedeničeva mlina.

Uz ove raznovrsne kupelji obdarila nas je i priroda svojim velikim bogatstvom, pa nije čudo, da je Samobor postao omiljenim lječilištem i ljetovalištem. — Sve nas ove činjenice nukuju, da se pobliže osvrnemo na budućnost Samobora kao lječilišta i ljetovališta. —

Kako smo s pouzdane strane upućeni, još će ovaj mjesec doći toliko gostova u naš Samobor, da će svi stanovi biti iznajmljeni. Uprava je hydropatičkog zavoda već sada u neprilici, kako da odgovara brojnim upitima stranaca, koji bi ove godine htjeli posjetiti naše lječilište, da nađu sigurnog oporavka i zdravlja.

Ova navala stranaca u naš Samobor morala bi već jednom naše građanstvo uvjeriti, da je budućnost našega zavičaja upravo ljetovališta. — Građanstvo bi se moralo ozbiljno maknuti, kako da doskoči oskudici stanova za ljetovališne gostove, i da dade što više privlačivosti, te bi se broj stranaca svake godine još i povećao.

Građanstvu bi morali prednjačiti uvidavni ljudi, a ne bi bilo loše, kad bi se i samo trgovačko zastupstvo nešto više interesiralo za ovu bezuvjetno najprešnju važnost po naš Samobor. Građanstvo bi po gostovima naišlo na

mnoge nove i velike privrede, koje bi za nekoliko godina znatno digle naše materijalne prilike.

Lijepa zamisao o podignuću jednog hotela, koja je već pred dvije godine pala u vodu, morala bi se ponovo potaknuti, to više, što bi ova ideja sada pala na mnogo plodnije tlo, kada su se počele otvoriti oči i najkonzervativnijemu dijelu našega građanstva, a otvorit će mu se pomalo sve više.

Sve one prostorije, koje su požrtvovnošću gde Sauer ove godine stavljene na upotrebu lječilišnim gostovima, ne će ni iz daleka moći da udovolje zahtjeve, koji su stavljeni u tom pogledu.

To bi nas Samoborce moralo naučiti, da se trgnemo iz letargije, da pokažemo nešto više poduzetnoga duha, pogotovo, kada o kakovom riziku ne može biti ni govora.

Skrajne je dakle vrijeme, da nešto učinimo, ako ne ćemo, da idemo natrag poput raka, jer zanemarimo li pravi čas, ne ćemo kasnije ni uz mnogo veće žrtve moći postići ono, što bismo mogli sada za vremena.

Podignuću jednog hotela bezuvjetno je sada najakutnije pitanje novog života za naš Samobor.

Uzmemo li pak u obzir i ovu istinitu činjenicu, da je naš Samobor i bez stranaca, koji će doći ovamo tražiti zdravlja, i onako poplavljen ljudima, koji dolaze u Samobor jedino radi njegovih prirodnih krasota i radi svog privatnog užitka, to ćemo pogotovo doći do uvjerenja, da ne smijemo u tako odlučnom času stajati prekrštenih ruku, već treba da svojim razumnim radom što više pridonosimo sigurnoj budućnosti Samobora kao ljetovališta i lječilišta.

Tako će dakle Samobor pohađati dvije vrste publike, kako je već gore razjašnjeno, pa je potom posve naravski, da se moraju u svemu pružati gostovima sve moguće udobnosti; a to su: glazba, šetnje, čitaonica i t. d.

Glazba je svakome lječilištu i ljetovalištu upravo nužna, te se bez nje ne može ljetovališta ni pomisliti.

Isto tako bi bile nužne veće prostorije za čitaonicu, u kojoj bi gostovi osim novina nalazili i druge zabave.

Sa šetalištima doduše ne stojimo zlo, jer ih imamo na pretek i veoma zanimljivih, ali bi bilo ipak nužno, da se uredi još koje šetalište u nizini. Naročito bi se Gajeva ulica dala načiniti krasnim šetalištem. Dakako, da bi se sajmište moralo maknuti — a prije svega ulica kanalizovati.

Uopće je potrebno još koješta, da se Samoboru dade i vanjsko lice modernoga ljetovališta, no to je kod nas toliko lakše, što u našoj okolini nije priroda baš nimalo škrtarila svojim ljepotama. Ali ova nam daje krasnu pobudu, da je slijedimo.

Ovo nekoliko redaka neka bude na razmišljanje našem građanstvu, a mi smo već unaprijed uvjereni, da se ono ne će kajati, ako se dade ozbiljno na posao, jer je i ono već bez sumnje uvjeren, da je budućnost našeg zavičaja najsigurnija u tome, da se okorišni prirodnim svojim čarima, kojim ga je Bog obilato nadijelio, te da postane pravim modernim lječilištem i ljetovalištem.

LISTAK.

Veliko okičko vedro.

Napisa Lajo Pichler.

Sipila je sitna kiša, hladna, sitna kiša o Martinju. Mučke, kao sjene uspinjamo se strmim, krševitim puteljkom uz brdo.

Bilo tamno. Jedva smo raspoznavali nejasne obrise stambanih krovova, kućica, ograda i grmlja. Gusta magla obavila brijeg i do.

Negože na grani oglašio se čuk, a slabašne luči nestajale, gasile se kao i ljudski životi. Napokon prispijemo na vrh brijega. Pred nama ustirila se crkva, a nedaleko stisnula se pod rpom kamenja stara, oniska klijet. Stadosmo . . . Tihana . . . Kila sveudilj stopla . . . Htjedoh da progovorim, al eto, otvore se vrata od klijeti, a u crnu noć sune naglo svijetlo.

Stupiamo unutra i nazvasmo: Dobra večer! pa Hvaljen Bog!

U kutu, tik stijene sjedjelo već društvanje oko klimave klupe, na kojoj se kočilo „srablavec“ i rumene čaše s „bermetom“.

Bit će da su ti ljudi već prilično duboko pogledali u čaše, jer nam gazda reče, da je „novi Martin“ već odavna na pipi, a bermet je samo promjene radi. Za čas sjedoh i ja uz improvizovani stol, dok se moj majstor smjestio — na opće zadovoljstvo — u prebačeni lagav. Mokri brci obješale mu se poput tužne vrbe te je naličio starom Diogenesu u bačvi, svakako s tom razlikom, što je umni Ork pio vodu iz rijeke, bez vrča, a naš majstor rajno vince iz „srablivca“.

Iza pozdrava i prijave nastavila se veselica u klijeti onako po staroj hrvatskoj navadi. Bijasmo vrlo dobre volje, pa iako i ne bi, kad je majstor štošta pričao, a gostoljubivi domaćina neprestano donosio larku kapljicu

i nudaš nas pečenim mesom, bijelim kruhom i „greblicom“.

Ipak je majstor, onako iz tihana, uzdisao za „zelenačom“, ali se za čas primirio, jer je „greblica“ bila dobro posoljena i tako žarila u grlu, da smo malo ne svaki zalogaj zalijevali vincem na zadovoljstvo domaćine, koji je Argusovim očima nadzirao, da li svaki član za „zafalnost“ ispija.

— Tako, tako! — badrio nas.
— Ta Martinje je, moramo ga danas krstiti!
Ja sam u duši podvojio o istinitosti tih riječi i počeo već o protivnome da razmišljam, al mi slijed misli poremeti silni zveket čaša.

Moj se nalme majstor hotio bolje da udomi u svom lagvu, ali nogom zapne o klupu tako silno, da se od toga lokalnog potresa podigao privremeni stol, uz njihao se srablavec, čaše zarveketale i profile! Trebalo je hitnih ruku, da je brže bolje prihvate i postave na označeno mjesto.

Posljedica toga intermezza bila je, da se crveni bermet s novim vinom stopio u ovcu rijeku, koja je svojim delatnim ušćem obilno pritjecala k bačvi, u kojoj se zabrinuti majstor šćucario, te poput „viteza tužna lica“ za uhom česao tako smijelno, da smo svi prasnuli u grohotan smijeh peckajući ga kojekako.

To se majstoru malo našao dalo. On uzme srablavec, uvuče se dublje u lagav i upita domaćina:

— Čujš, Stefan! Pošto ćeš ljetos prodavati veliko vedro?

— Kakovo veliko vedro? primjetih — Recite radije hektolitar; manite se već jednom te stare mjere!

— Eh, gospodi! — mahne majstor rukom i važno me pogleda — to im je još od stare vere. Veliko vedro nije samo tak postalo!

— Sta, vi znate, kako je postalo! — navalismo svi na nj, — pa pričajte!

— Kad baš hoćete, pak budem! samo ćemo najprije gutnuti, da se bude lakše dalo govoriti!

To reče, potegne junački (i mi s njim), obrise brkove i usta, te poče pripovijedati.

Evo što je majstor pričao:

Davno je tomu, što je car Josip putovao po Hrvatskoj. Jednom pohodi i samostan sv. Lenarta (sv. Leonarda u Kotarima). Tom zgodom izjavi gvardijanu, da je odlučio zatvoriti sve samostane u svojoj državi, a fratri neka onda krenu, kud ih je volja. Uplašeni gvardijan stane usrdno moliti cara, neka bi poštedio bar ovaj samostan, a on mu nato reče:

— Dobro, gvardijane! Ja ću to učiniti, ali uz uvjet, ako mi odgovorite na ova tri pitanja: 1. Odje mi sunce izlazi? 2. Što ja vrijedim? i 3. Što mislim? Medjutim, da vam bude laglje, dajem vam rok od tri mjeseca, da na ta pitanja odgovorite. Razmišljajte dakle, pa onda dodite do mene u Beč.

Car Josip ode, a žalosni gvardijan misli, misli, ali ništa ne može da smisli.

Jednoga dana pohodi ga okički školnik. Videći ga potištena i žalosna, upita ga:

— Što ti se desilo, dragi gvardijane? Reci mi, moguće bih ti ja mogao pomoći!

— Ah, pusti me u miru! — mahne gvardijan zlovoljno rukom, — ti mi ne možeš pomoći, kad si ne mogu ja, školovani čovjek!

— Ta nemoj tako, dragi prijatelju! — opet će školnik, — povjeri mi tajnu!

— No, kad već hoćeš, reći ću ti! — i gvardijan stane pripovijedati školniku, kako je samostan pohodio car Josip i kakova mu je zadao pitanja.

— Ako je samo to, onda lako! — klikne veselo školnik. — Bit će sve dobro, jer ću ja, gvardijane, mjesto tebe u Beč.

Reče i, obrije se, navuče habit, opase se užetom, pa otputuje.

Prispjevši sretno u Beč, smjesti se prijavi caru. On ga ljubavno primi i upita:

Iz trgovišnog zastupstva.

Dne 19. travnja održana je sjednica trgovišnog zastupstva u nazočnosti izaslanika kr. kot. oblasti, gosp. pristava Hutha, i 13 zastupnika.

Upravitelj, g. Čop, otvara sjednicu u 4 sata poslije podne i proglašuje riješenje županijskog upravnog odbora, kojim se za naknadu šteta, nanesenih izgreodom dne 10. travnja 1904., raspisuje izvanredni namet za pokriće iznosa od K 16.345, koji otpada na trgovišnu općinu Samobor.

Jednodušno se zaključuje, da se protiv ovoga riješenja uloži utok na visoku vladu, jer žiteljstvo Samobora nije kod izgreda sudjelovalo, i ujedno da se umoli vis. vlada, da do riješenja ovog utoka obustavi ovršno utjerivanje raspisanog 67-postotnog nameta.

Za tim se priopćuje riješenje kr. kot. oblasti, kojim se Josipu Skendroviću dopušta građenje štaglja u Starigradskoj ulici. Protiv ovoga se riješenja jednodušno zaključuje, da se ima iz estetskih i građevno-redarstvenih obzira uložiti utok na županijsku oblast.

Odbija se molba Franjice Mataušić, da joj se iz općinske blagajne nadoknadi šteta, počinjena po nepoznatom zlikovcu na njejoj kući, budući da njezin zahtjev nije osnovan na zakonskom propisu.

Uvažava se molba Franje Šurjaka za oprost od plaćanja otkupa javnih radnja, dok se molba Franje Luketića za ubošku potporu odbija.

Za stražare su izabrani Đuro Sokolović i Antun Ferjanić.

Dne 2. svibnja održana je opet sjednica zastupstva u nazočnosti 11 orice zastupnika.

U povjerenstvo za izbor narodnog zastupnika izabiran je kao općinski pouzdanik Ante Razum.

Zatim se proglašuje riješenje kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove, kojim se za regulaciju potoka Gradne podjeljuje trgovišnoj općini Samobor beskamatni zajam u iznosu od K. 12000, a općini Podvrh od K. 3.000.

Podvorniku Antunu Golubu doznaju se za pouku mladeži u glazbi nagrada od K. 10 mjesečno.

Zaključuje se izgradnja odvodnog kanala u Samostanskoj ulici na trošak pojedinih vlasnika kuća.

Zaključuje se, da se raspiše natječaj za popunjavanje lugarskoga mjesta, koje je privremeno popunjeno lugarom Franjom Majhenom.

Napokon predlaže zastupnik dr. Milan Biščan, da se požuri riješenju radi odstranjenja koca kod mlina baruna Lepela i to iz zdravstveno-redarstvenih obzira. Taj je prijedlog jednoglasno usvojen.

Na to je sjednica zaključena. — Uslijed pomanjkanja prostora u posljednjem broju, donosimo tek danas izvještaj sjednice od 19. travnja ove god. Ur.

Domaće vijesti.

Saboraki izbori. Dne 4. o. mj. obavljen je za samoborski kotar izbor narodnoga zastupnika za hrvatski sabor. Bila su tri kandidata, te je dobio dr. Ante Pavličić 185, dekan Franjo Forko 105, a dr. Milan Krištof 39 glasova. Prema tomu je izabran za zastupnika dr. Pavličić s natpolovičnom većinom od 41 glasa.

Protiv ovoga je izbora uložena prosvjeda, o kojem će odlučiti hrvatski sabor.

— Dakle, gvardijane, jeste li razmišljali o onim pitanjima?

— Jesam, Veličanstvo!

— Recite, gdje mi sunce izlazi?

— Veličanstvo! Vama u Beču, a meni pri sv. Lenartu! — odsječe tobožnji gvardijan.

— A što ja vrijedim? — naglas car oštrije.

Isus, kao Bog bio je prodan za 30 srebrnjaka; vi ste car, vrijedite svakako za jedan manje: dakle 29 srebrnjaka!

Car se nasmiješ, pa će dalje: — A kako ćete, gvardijane, odgovoriti na ovo posljednje pitanje: "Što ja mislim?"

— Veličanstvo! to je upravo najlaglje pitanje, — požuri se školnik. — Vi mislite, da sam ja gvardijan!

Nijesam. Ja sam okički školnik!!

Car to iznenadilo, pa reče veselo:

— Ja sam s odgovorima posve zadovoljan. Zato hoću, da te nagradim! Reci, što želiš?

— Veličanstvo! — ponizno će školnik. — Ja sam i orguljaš, pa mjesto plaće ubiram u jesen bir, od svake kuće po malo vedro. Molim vas, odredite milostivo, da mi u buduće svaka kuća ima dati u to ime mjesto maloga, veliko vedro!

— Pa neka tako bude! — reče car milostivo, i otpusti lukavoga školnika.

Od to doba vrijedi u samoborskoj okolici veliko okičko vedro.

Što je bilo s gvardijanom, i zašto car nije poštedio samostan sv. Lenarta, toga nijesam čuo. Dok su naime svi bujili u majstora i pozorno ga slušali, digoh se poлагano i odušljah se neviđen iz kljetti napolje u tamnu noć.

† **Cvjetko Rubetić.** U Zagrebu je nedavno preminuo kanonik Cvjetko Rubetić. Pokojni Rubetić bio je čeličan značaj, nesebičan patriota i svijetao um. Kao političar izrekao je u hrvatskom saboru više krasnih govora, koji su odisali žarkim rodoljubljem. Radi njegovih vrлина poštivali su ga i njegovi politički protivnici. — Kao svog dobrog profesora sjećaju se ga harno još i danas njegovi učenici.

Ovomu vrlo otadžbeniku kličemo „Slava!“

Učiteljsko društvo za grad Zagreb i okolicu održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu dne 10. o. mj. u zgradi samoborske pučke škole. Na dnevnom je redu bila rasprava člana Miroslava Galovića: „Naši odnosi“, te se odobrilo više prijedloga upravljačkog odbora. Učitelji i učiteljice, kojih je bio prilčan broj, pohodili su tom zgodom i ovdješnji hydropatički zavod, koji je svojim modernim uređenjem učinio na sve najljepši dojam. Zajednički objed imali su skupštinaru u vrtu gostionice kod „Lovačkog roga“, gdje je palo više oduševljenih zdravica. Poslije podne pohodili su učitelji Anin-perivoj, gdje su se uz oduševljenu pjesmu divili krasotama prirode i bili očarani s milovidnih vidika. — Večernjim su se vlakom povratili u Zagreb.

† **Ivan Ribić.** Dne 11. o. mj. umro je naglom smrću naš domaći kr. kot. veterinar Ivan Ribić. Pokojnik je već dulje vremena opasno pobolijevao na srcu a 11. o. mj. vraćajući se iz Zagreba, nenadano mu pozlilo u omnibusu i ostao na mjestu mrtav. G. Ribić je tek od nekoliko mjeseci na opće zadovoljstvo djelovao u Samoboru kao kotarski veterinar.

Pokoj mu vječni!

Vrijeme. Ljetošnji je svibanj poprimio travanjku čud, te nam gotovo svaki dan donosi kiše. Kako je proljeće bilo dosta suho i vjetrovito, ova je kiša dobro došla livadama i travnicima, jer inače zlo za krmu. Ali ovo izmjenjivanje kiše i sunca ni malo ne prija lozi, jer povoljuje razvitku peronosporinih trusova, a i oidiuma. Zato ne treba otežati sa škropljenjem i prašenjem, da ne bude prekasno. 8. o. mj. palo je s kišom i nešto tuče, ali nije počinila štete.

Umro. Dne 10. o. mj. umro je samoborski gradanin Antun Lauštin, mlinar, u 49. godini svog života. Počivao u miru!

Nezgode. U zadnje su vrijeme učestale svakojake nezgode. U dva su dana skoro nastradala dva ljudska života. Poplašio se konj g. V. pl. Kiepacha i g. Koudelke. Prva je nezgoda prošla bez veće pogibli, dok je kod druge skoro ozbiljno nastradao g. Ferketić, slastičar u Samoboru. Kako saznajemo, g. je Ferketić zadobio više ozleđa, a među ostalima i prelom jedne kosti, no kako su dokazali izvodi liječnika dr. Juratovića, nada je, da ove ozleđe ne će imati većih posljedica.

† **Janko Rožman.** Dne 4. o. mj. preminuo je u Parizu naš domaći sin Janko Rožman, krojački obrtnik, u 42. godini svog života. — Pokojnik je izučio svoj obrt u Zagrebu, pa se je prije 24 godine otputio u Pariz, gdje je za kratko vrijeme počeo tjerati svoj obrt na vlastitu ruku i to s lijepim uspjehom. Primljen je bio za francuskog državljanina, te je služio u francuskoj vojsci i osnovao si obitelj s jednom Francuskinjom. Ostavio je dvoje djece bez majke.

Počivao u vječnom miru i laka mu bila tuda zemljica!

Poštovni saobraćaj Samobora sa Zagrebom tako je spor, da list predan ovdje na poštu u 9 sati prije podne dolazi na ruke naslovniku u Zagrebu tek drugi dan u 11 sati prije podne, ma da u tom razmaku vremena odlazi pošta 3 puta iz Samobora. Ovome nije kriv poštanski ured u Samoboru, jer smo se uvjerali, da se listovi odavle tačno ekspediraju, nego će po svoj prilici biti krivnja na zagrebačkoj pošti. Molimo zato sl. ravnateljstvo, da se ta neurednost ukloni.

† **Milan Horvat.** Na sam Uskrs umro je u Americi u naponu svoje snage naš vrijedni mladi Samoborac, Milan Horvat. — Pokojnik je sin našeg čestitog sugrađanina Josipa Horvata. U Americi je živio punih pet godina, te je ondje kao i u Samoboru bio vrlo oblubljen među svojim vršnjacima. Rođen je g. 1875. Laka mu bila zemljica!

Prašenje s prozora. Općene su tužbe sa strane općinstva, što mnoge sluškinje bacaju kroz prozore kojekakovo smeće i prašinu, tako da prolaznici nijesu sigurni, da ih što i krupnijeg ne zahvati. — Upozorujemo naše poglavarstvo na tu stvar, kojoj se mora energično na put stati, to više sada, kadno je započela lječilišna sezona.

Samoborska željeznica. Gotovo za svaki broj našeg lista stizale su nam tužbe na upravu naše željeznice, a osobito su ove tužbe učestale u posljednje vrijeme. Veliko ogorčenje vlada u općinstvu radi povišenih cijena kod osobnog prometa. Iz skroz neopravdanih razloga povišena je pristojba za III. razred za 10 odnosno 20 fillira. — Ovu povišicu cijena moramo najodlučnije osuditi, to više, što bi mogla znatno djelovati na to, da će stranci manje dolaziti u Samobor, a kraj toga će svakako štetovati i željeznica.

Nadamo se još uvijek, da će uprava u najkraće vrijeme sniziti ove povišene cijene, budući da je to u njezinu vlastitom interesu.

Čujemo također, da dioničari namjeravaju sazvati međusobni dogovor, na kojem će se zaključiti o načinu,

kako da se mnoge stvari na našoj željeznici uredi. — Mi ćemo ovaj pokret s naše strane najsavjesnije podupirati i o njemu tačno izvješćivati.

Koliko dalje saznadosmo, održat će dioničko društvo samoborske željeznice ovoga mjeseca svoju godišnju skupštinu i to po prvi put u Zagrebu. Tom prilikom želi upravitelj g. Kamler, da priredi skupštinarima zajednički izlet u Samobor i da tuj proborave dan dva, kako bi im mogo pokazati sve krasote i prirodno blago samoborske okoline, te ih lakše predobiti za to, da se što prije izgradi nastavak pruge do Bregane prema sjeveru, a na jug uz lječilište do Ruda. Još nastoji uprava skloniti svoje društvo, da nabavi motor.

Tvornica octa. Upozorujemo slavno općinstvo na novo domaće poduzeće g. Andrije Nagode, pa ovo poduzeće najtoplije preporučujemo.

Glazba. Naša mlada trgovišna glazba sve bolje napreduje, pa ima nade, da će u kratko vrijeme potpuno zamijeniti prijašnju glazbu. Kod ophoda prvi svibnja upravo nas je iznenadio napredak naše glazbe. — Samo marljivo naprijed!

Posebni vlak za Buffalo. Umoljeni smo od uprave samoborske željeznice, da javimo, da će uprava na prvi dan pretstave toga svjetskoga cirkusa staviti u promet jedan vlak, koji bi se vratio poslije predstave u Samobor. Tako je omogućeno nama iz Samobora prisustvovati i večernjoj predstavi. Uprava umoljava, da svi, koji žele ići u Zagreb i tim se vlakom vratiti, da to jave u tiskari g. Šeka.

Uprava traži barem 40 osoba za uspostavu vlaka. Vozne cijene bit će kao obično.

Apatovačka kiselica i družba sv. Cirila i Metoda. Dozvolom družbe sv. Cirila i Metoda za Istru imade upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice u Zagrebu sključivo pravo raspačavati pod markom družbe Apatovačku mineralnu, stolnu i lječkovitu vodu. Od prodajne vrijednosti sveukupne Apatovačke kiselice otpadati će stanoviti ugovoreni posto družbi sv. Cirila i Metoda pa kako je to domaće poduzeće odlikovano dosad na raznim izložbama sa ukupno 15 zlatnih i srebrenih medalja, a na prijedlog medicinskih autoriteta i kemičko-analitičkih zavoda u Beču i Zagrebu proglašena je po vis. hrv.-slav.-dalm. zem. vladi mineralno lječkovitom vodom: to se je pouzdanu nadati, da ne će dijem naše domovine biti kuće, koja ne će jedino Apatovačku kiselicu kao stolnu i mineralno-lječkovitu piće trošiti, te joj dati prednost pred ostalim stranim vodama. Na taj način podupirat ćemo i družbu sv. Cirila i Metoda, koja će od toga domaće poduzeća imati koristi. — Zahtijevajmo stoga svagdje samo Apatovačku kiselicu.

Društvene vijesti.

Glavna skupština dobrovoljnog vatrogasnog društva. Dne 6. o. mj. imali su naši vatrogasci svoju redovitu godišnju proslavu u čast svoga zaštitnika sv. Florijana. Uz domaću vatrogasnu četu prisustvovao je ove godine prvi put i rudarski vatrogasni odjel.

U 8 sati i po prisustvovala je četa svetoj misi, a u 11 sati je održana 17. redovita glavna skupština, koju je otvorio vatrogasni vojvoda s odušim govorom. Spomenuto je svoju radost, da ove godine vidi u vatrogasnom društvu mnogo novih mladih sila, koje su se posvetile uzvišenoj vatrogasnoj ideji. — Vatrogasna ideja širi se sve više, a osobito ondje, gdje je najpotrebitije. Tako je osnovana vatrogasna četa u Rudama, koja sigurnim korakom naprijed kroči, a nada je, da će se i ostala sela sa ovim lijepim primjerom povesiti.

Pozdravlja srdačno sve nazočne vatrogasce i polaze im na srce, neka ih sve klevete i pogrdje vatrogasnih neprijatelja ne priječe, a da sada još s dvostrukom snagom ne porađe za humanitarne ciljeve vatrogastva. U to ime im kliče „Pomozi Bog!“

Poslije ovog pozdrava pročitan bje zapisnik prošlogodišnje skupštine, koji je s odobravanjem primljen na znanje.

Blagajnik, g. Milan Lang, izvješćuje o stanju društvene blagajne, a iz toga se izvještaja opaža, da je stanje blagajne ove godine vanredno povoljno, ma da je društvo baš ove godine imalo velikih izdataka, nabačivši si svojim novcem novu štrcu voznjaču, koja mu je bila toliko potrebna. Glavnim je uzrokom tomu povećani broj članova utemeljača i podupirača, koji je ove godine znatno porastao.

Ukupni je primitak ove godine iznosio K 2724.92 a izdatak K 1806.38, po tom ostaje čisto K 918.54.

Uračunamo li k ovoj svoti još i neke tražbine, koje iznose K 120.60 — to je aktivno stanje društvene blagajne od K 1039.14 bez inventara.

Nakon što su revizori pregledali blagajničke knjige, primijeno je izvješće marnog blagajnika s velikim odobravanjem na znanje.

Iz izvještaja g. vjebemeštra, Bogumila Tonja, razabiremo, da polazak vježba nije bio najpovoljniji. Vatrogasna četa broji sada 53 člana, od kojih ima 10 časnika i podčasnika. — Četa je prošle godine pristupila samo jedanput garištu, pa je svojim požrtvornim i napornim radom naišla na općenu hvalu.

Iza ovih izvještaja prošlo se na eventualia. — Stavljeno je više upita interne društvene naravi i više prijedloga, od kojih spominjemo prijedlog podvornice g. Đure Lesca, da se urgira općina, da već jednom is-

plati ljestve, koje su nabavljene prije više godina. Budući da ovaj račun nije namiren, to društvo dolazi više puta do neugodnosti, što je tim manje potrebno, kad je zastupstvo već zaključilo, da se taj dug ima što prije iz općinske blagajne podmiriti. Ovaj prijedlog živo podupire g. Kompare.

Voda štrcara, g. Melinščak, opaža, da treba što više pažnje posvetiti društvenim spravama, koje će bez uzornog reda propadati. Ovomu će prijedlogu biti udovoljeno time, da će se spremište morati betonirati.

Glede slabog polaska vježba zaključeno je, da imaju od sada vode mnogo energičnije postupati bez svakog obzira, budući da je svakomu dobrom vatrogascu bezuvjetno nužno što savjesnije polazjenje vježba.

Nakon se prošlo na izbor novog odbora i časnika, te su jednodušno izabrani svi dosadnji odbornici i časnici.

Vojvoda, g. Kleščić, ne prima ponovnog izbora, a kao razloge svog odstupa navodi, da je preteran svojim privatnim poslovima, a uz to, da je uvidio, da društvenom napretku mnogo smeta, što mu je upravo on na čelu, i da radi njega imade društvo mnogo neprijatelja. Upravo zato nada se, da će svojim odstupom kao dobar vatrogascu polučiti barem to, da se smanji broj neprijatelja vatrogasnomu društvu, a to će mu biti od velike koristi.

Odstup je g. vojvode od vatrogasne čete jednodušno otklonjen, a na to je ova skupština uz burni „Pomoz Bog!“ zaključena.

Poslije podne imali su vatrogasci svoju zabavicu kod „Kraljice prirode“, koja je lijepo i skladno protekla, i tako je dovršena godišnja proslava našega u istinu poštivnog vatrogasnog društva.

Hrvatski „Sokol“ u Samoboru javlja svojim cijenjenim članovima utemeljačima i podupiračima, da će se izlet na Jesenicu održati dne 20. o. mj. poslije podne. Ovom će izletu prisustvovati i bratski slovenski „Sokol“ u Brežicama.

Prosvjeta.

Stigao nam je V. svezak „Sokolske knjižice“ sa ovim sadržajem: Sokolske vježbe za prvi hrvatski Svesokolski sastanak, sastavio Dragutin Šulce, vođa saveza hrvatskih sokolskih društava. Cijena 80 fil. Naklada „Saveza hrvatskih sokolskih društava“.

Knjiga sadržava sve vježbe za slet s pripadajućim slikama, te je bezuvjetno nužna za sve sokolske faktore. U njoj će naći svaki sva nužna razjašnjenja, stoga neka je ne samo vodi i prednjaci već i ostali članovi naruče, jer će si njenom poukom znatno olakšati uvježbanje svih vježba. Sadržajem svojim imat će knjižica i poslije sleta trajnu vrijednost. Preporučujemo stoga svima čla-

novima hrvatskih sokolskih društava, da si je naruče.

Narudžbe neka se upravljaju na „Savez hrvatskih sokolskih društava“ u Zagrebu.

Zvonimir Pužar: „Dvije ljubavi ili za rođenu grudu“. — Ova je knjiga izašla nakladom Janka Dujaka, knjižara u Sisku. Kako ova knjiga ima patriotsku tendenciju, a cijena joj je samo 50 filira, to je općinstvu najtoplije preporučujemo. U toj se knjizi opisuje turska opsada Siska. Pisana je popularno i zanimljivo.

Sva autorska prava pridržana.

Hrvatski narodni vezovi.

Piše Jelica Belovičeva.

Prutaca na rukavima može biti 3 ili 5. Privezica i primetac se zove ono, što ostaje pod optetom do prutaca. Primetac se „na jednom“ veze, a može biti otvoren ili zatvoren. Privezice se pak vežu u 3 puta. Ima ih s punjenicama ili bez punjenica. Ako su s punjenicama, idu prema otvorenim, ako su bez punjenica, idu prema zatvorenim rukavima. Narodna vezilja na ovo točno pazi. U nje je fin ukus!

Treba znati, da se ne može svaka ošva staviti na svaku zavezu, već se stavlja ono, što „ide“ jedno prema drugomu, a tako isto i rukavi idu prema „pristojnim“ im prsima. Od prilike reda vezilja ovako: otvorena ošva sa 8 ponata, sa 4 cvijetka dolazi uz sitne punjenice. Mala kadipača ili na žmirice sa 4 cvijetka. Otvorena ošva na cvjetice ili sitne punjenice ili ošva od kadipače. Otvorena ošva sa 7 punjenica ili sa 6 kadipače ili kadifače. Otvorena ošva nazvana „orlove čepeti“ ili sa svom kadifačom. (Boljem razumijevanju naše narodne ornamentike valja da pripomogne i škola, naime nastava u crtanju. I to se kod nas žalibože ne čini, a je li to ikakva teškoća?)

Obuka u risanju treba da se temelji na zakonima naravnoga dječjega razvitka. Ona treba da osposobi učenike, da predmete i pojave u prirodi i svojoj okolini po obliku i boji nauče promatrati, a onda ih jednostavno i jasno prikazati. Risanje iz pameti treba da je glavni temelj svake daljnje risarske obuke. Crtanje narodnih ornamenta svakako mora da ude već u niže škole, jer što su narodni ornamentali drugo, nego stilizovani predmeti po prirodi?!

Ošve sve gore spomenute mogu stati prema vezu kadifače. Ošva s velikom pilom od 9 ponata stoji prema velikom izmetu na pečice. Ošva s malom pilom od 7 ponata prema malim pečicama. Sve ostale ošve mijesaju se po volji, ali samo vazda idu otvorene prema otvorenim, a zatvorene prema zatvorenim zavezama.

I ogrovi se mijesaju, kako se hoće, ali samo prema finim zavezama ide ogrov na škatulice ili sa svim srcem, jer ovaj broje u najbiračije.

Svi rukavi na zvrkove idu prema finim zavezama a mogu podnijeti i pokala-zubci ili s velikom kosjeračom; ali to ide prema „koroti“.

Svi ostali rukavi idu prema „grežim“ (lošim) zvezovima i mogu se po volji mijesati; ali uvijek valja da ide otvoreni prema otvorenim prsima, a zatvoreni prema zatvorenim.

Starinskih mrkih ili crnih vezova ima 3 i to zlatnica, žutnica, bijelnica ili objelnica. Prema ovim zavezama ima i njima prilična ošva i ogrov, koja i nema posebice imena, već se zove ošva od zlatnice, ošva od žutnice, ošva od bijelnice, a tako isto i ogrovi nemaju posebna imena.

Ima kod nas dosta gospoda i gospodica, koje misle da je ručni rad nekakav posao, koji ubija duh i koji nije dosta gospodski, dosta otmeh. Moderna emancipantka s iglom šivankom u ruci? Nije li to ironija? Duhovita elegantka s pletivom na krilu? Šta Vam pada na um? To je zastarjeli idejal ženske dražesti. Kist, paleta, à la bonheur, to je drugo.

Ako se igla i pletivo smatra kao oruđe za umjetničku radnju, onda i ovi staromodni, prezreni predmeti divno dolikuju i najnaobraženijoj, najvećoj dami. Dakako, da naročito kod nas ima mnogo dama, koje, vezući, ništa ne misle. One su sjele uz vez pod onim geslom u gospodskoj glavici: „Trla baba lan, da joj prođe dan“. Njihova duša ne sudjeluje kod toga posla. Njihovi nervi nijesu ni mrve uzbuđeni, posmatrajući dekorativne crteže, koji lijeno niču izpod ljenijih prstića. No je li takav posao još ikad bio dostojan pažnje? Je li to vez? To je tek neka šeptriljanja, ali vez, valaj, nije. Tek tako mnoge dame rade. Odu u dućan i tu kupe, što im je baš na oči. Samo neka je potpisano i početo i neka pravi „puno efekta“. Dalje ih nije briga. One ne mare za stil i za umjetničko osjećanje. One će ti kod kuće uz prozor sjesti, pa bockaj, prodijevaj, provuci, zadijevaj, probuši i proreži kako prijegled kaže, a da pri tom njihovi organi mišljenja mogu da počivaju u blaženom miru. Što će se još za vezove „čšofirati“? One ne misle baš ništa. Ne misle često ni na to, da li je odabrani uzorak za dotični predmet podesan ili nije, ne misle, da li je ukusan, da li je „stilvoll“ ili je bez stila, ne misle pače često ni na to, da li se šare i nuanse (prisjenci) lijepo skladaju. Sve im je to deveta.

Takav vez ne samo da nije umjetnički posao, nego prosto nije ni dostojan naobražene žene. Ona treba da ga se stidi baš kao ortografskih pogrešaka u pisanju ili kao nespretnih kretnja kod plesanja.

Ima nešto, što je uzgoj domaći i školski kod Hrvatice i Srkinje veoma zanemario, nešto, što bi se naročito u višim ženskim (a i muškim) zavodima učiti moralo, a to je umjeti: umjetnički gledati, umjetnički posmatrati.

Vozni red

lokalne željeznice Zagreb—Samobor.
vrijedi od 1. svibnja 1906.

Odlaz iz Zagreba: pr. podne u 7 i 11:30; poslije podne u 2:40, 7 i 8:30.

Odlaz iz Samobora: pr. podne u 5:30 i 8:30; poslije podne u 1, 7 i 8:30.

Nedjeljom i blagdanima kreću osim ovih vlakova iz Samobora još i vlakovi u 5:33 p. p. i 10 u noći; a iz Zagreba u 2:10 p. p. i u 10:3 u noći.

Izvršna kava

čaj, čokolada, kakao te slatko i kiselo mlijeko dobiva se svakoga dana kod

Melanije Vuja,

Suhobol, kraj hydropatičkog zavoda.

Jednokatna kuća

na trgu Leopolda Salvatora daje se u najam. Kuća ima 6 soba, staja i dvorište, pa je prikladna za dućan ili gostionica. — Potbiže u „Samoborskoj fiskari“.

Iznajmijuje se stan

naslođi od dvije sobe s kuhinjom, u Jurjevačkoj ulici br. 6. I. kat. — Uspitati se kod g. Fr. Baniševića.

tvornicu

vinskog octa,

koja najtoplije preporučujem slavnom općinstvu.

Antoni Kugelj,
Suhoboljska ulica 47.

Hydro Preporučeno po Hydro D^{ra} med. Lav. Winternitsu,

ličniku upravitelju ličnicišta podom, Sans Souci u Mauer kod Beča
vrdinujućem ličniku I. bečkog društva za ličenje po prirodi u Beču.

„Hydropathicka“ pridodatak za kavu, a i kao

Odmjena vi gotova za kuhanje, snačnija je, bogatija

bojom, ukusnija i ima puniji tek nego slad i ječam.

Hydropathicka kava.

Jedino hranivo u kavi je—
mlijeko.

Sa kavom—mного mlijeka.

Kakovca jedina je temelj prirodnosti!

Hinka Francke sinovi
Linz u Austriji

Prirodnost.
Sćetnost.
Dobar ukus.
Izdašnost, itd.
Sćetnost.

Hinka Francke sinovi u Linzu 7/d.
Pardubice, Komotava, Bukarest, Košice, Zagreb.

Gospodari samoborskoga grada spram gradjana. 1)

Napisao Vjekoslav Noršić.

3. Jelisava Muškon 1624.—1653.

Još za života Tome Erdödyja razdijele se njegova djeca Sigmund, Jelisava, Suzana te djeca njegova sina Kristofora: Juraj, Gabrijel i Mirko godine 1615. samoborsko imanje na jednake dijelove. Mislio bi čovjek, da će se, barem sada za novih gospodara, promijeniti oni tužni odnošaji između grada i općine samoborske te nastati mirniji dani za samoborske žitelje. No nažalost ostade i za novih gospodara isto tako, ako ne i gore. Prije je Samoborce gnijeo sam Toma s družinom, a odsada ih gnijee njegova djeca sa svojim ljudima bilo svaki napose ili svi skupa. Kako ćemo vidjeti, ponavljala su se i za novih gospodara ona ista nedjela, koja su i prije bivala. Djeci Tominoj prešao je, tako rekavši, u krv gnjev njihova oca na jadne Samoborce.

Ja ću od ovih nedjela i nasilja ovdje navesti samo ona, koja su veća i koja jače vrijeđaju prava i slobodine mještana samoborskih; pa i od ovih spomenut ću ona, koja počinuše gradski činovnici i službenici ili po nalogu svojih gospodara ili svojevrijedno, ali ipak s njihovim odobrenjem.

Polovicom ožujka 1628. oduzme prefekt Jelisavin — Kristofor Balagović — samoborskom sucu Matiji Kunoviću jednog vola radi toga, što je na samoborskom zemljištu dao posjeći nekoliko hrastova za kapelicu sv. Jurja; građanina, Matiju Sail-a, htio je javno na trgu šibati; od bivšega je suca Jurja Pavlinića proći svakom pravu uzeo dvostruku gornicu (10 kabli vina), premda ne bješe dužan nikakove dati. — Ove iste godine oteše gradski ljudi po nalogu Sigismunda Erdödy-a područnu crkvu sv. Mihalja sa cijelim

1) Vidi „Sam. list“ god. 1906. br. 15.—17., 21.—24.

njezinim posjedom i dohotke župne crkve sv. Anastazije, pak oboje zajedno predadoše gvardijanu samoborskih franjevaca Antunu Teletinoviću. Uz to dadeše gradski službenici srušiti još dobar i čvrsti zid uz gradsku kulu (penesturim oppidi . . .) pak je od toga nastala pogibelj, da se kula poruši. — Činovnici gradski vršili su u gradu nad građanima sudačku vlast, potvrđivali i dozvoljavali zaloge, branili građanima u Gradni ribarenje, sjekli u općinskim šumama drva te ih silili, da im godišnje davaju nekoliko kabli vina.

Prefekt gradski, Balagović, činio je mnoga nasilja. Kad je jednom g. 1631. općinski pandur vodio u zatvor neku ženu, koja je na „pjacu“ krala kruh, napadne ga iznenada Balagović te ga spriječi, da tu ženu zatvori. — On je sprečavao i branio održavanje sajмова; nekim građanima na sajmu oduzeo zakonitu žitnu mjeru. Građane je silio, da voze u grad desetinu; a tko ju je doveo, dobio je za plaću — batine. — Kad je o. g. umro u gradskoj tavnici nekakvi zločinac, dovedoše gradski ljudi silom nekoliko građana i prisili ih, da ga pokopaju.

Kad su godine 1633. Rudari i gospodski kmetovi činili Samoborcima velike štete sjekujući i krčeći njihove šume te onda tamo sadeći vinograde, prituže se Samoborci banu Sigismundu Erdödy-ju. Ovaj im po kapetanu letovaničkomu, Farkašu Jelačiću odgovori ovako: „Dobro znaju, daszu pod pravdum znam, neka im Rudari do hiss seku ako hoče.“

Godine 1635. dode sudac samoborski, Pavao Valentinčić, u grad kupovati sukno, pak ga službenici gradski huce u tavnicu; a dičnomu samoborskomu župniku, Andriji Biankini-u, koji je hrabro i odvažno branio samoborske pravice protiv gospodara samoborskog grada, zaprijetje godine 1636. da će mu oduzeti župu. — Oko Mihalja g. 1636. zapovijede gospodari grada Samoborcima, da im imadu na Rude dovažati od zagrebačkog kaptola uzetu u zakup gornicu i desetinu. Ne učine li toga, doći će si sami po nju, ali će onda uzeti dvostruko.

Evo to je mala sličica, koja nam pokazuje kakov bješe odnošaj između novih gospodara gradskih i Samoboraca.

(Nastavit će se.)

Javna zahvala.

Gospodica Dragica Katić, ispitana učiteljica za ručni rad i francuski jezik, izradila je za veliki žrtvenik župne crkve sv. Anastazije u Samoboru dragocjeni privjesak (antependium) stolnjaka. To djelo, izvedeno na finoj svili u naravnim i živim bojama slikarske vještine, odaje potpunu umjetnicu. Nije ni čudo, da je ta ručna radnja, izložena iza Uskrsa kroz 8 dana u Strossmaje-rovoj izložbi umjetnika diletanata u Samoboru, izazvala udivljenje svih posjetitelja kao jedna od najuspješijih i u velikom stilu zasnovana radnja (duga 3 i pol metra). Dobri Bog neka joj naplati veliki trud i žrtvu na vremenu i trošku, a jednako i njezinim roditeljima, koji su je pomagali i badrili. U ime crkve kao i svih župljana hvalim od srca.

Franjo Forko, dekan i župnik.

Javna zahvala.

Potpisana najtoplije se zahvaljujem gg. liječnicima dr. Biščanu i dr. Ortinskumu, koji su milog pokojnika, dobrog mog supruga, do posljednjeg časa marljivo posjećivali i liječili. Zahvaljujem svekolikom građanstvu, koje je pokojnika sprovelo do vječnoga počivališta, naseb pak Gradiškoj bratovštini.

Jednaku zahvalnost izričem svima, koji su bud kojim načinom ublažili tešku bol moju i moje djece.

Magdalena Laušin.

Svoj k svomu — Samoborac k Samoborcu!

✦ Josip Kosić ✦

trgovina svježega i sušenog mesa na veliko i malo
Zenica — Bosna.

Bezobjavke: Kosić, Zenica.

Preporučujem svojim veoma cijenjenim zemljacima svoju moderno uređenu trgovinu mesnate robe svake vrste, napose pak prodajem: paprenu i stolnu slaninu i trbušinu, hamburšku slaninu za zajutak, smotanu butinu i pleće, rebarca i zarebrica, mnogovrsne kobasice, kao: djevenice od smotane butine, pariske i ekstra kobasice, prave krakovske i poljske slaninske kobasice, milanske kobasice, sardeljače, džigernjače, krvavice, onda cervelat, mortadello, gotske, braunšvajgske, oderberške i kranjske kobasice, češnjovke i pečenice, tirolske „landjäger“, frankfurtske i najstarije, kobasice jezičnjače, i „presswürste“; nadalje pašete od jetre i drugih umetaka, nadjevne svinjske glave i noge i dr.

Roba vazda svježija i najbolja.

Cijene najniže!

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena
lječkovitom vodom rudnicom.

Apatovačka kiselica

Naravno alkaličko-muriatična litijska kiselica.
Najbolje stolno piće. — Lječkovita voda.
— Nagradjena sa 15 zlatnih kolajna. —

Od prvih liječničkih autoriteta preporučena te prokušano, izvrsno i nenatkriljivo sredstvo
Glasovito sredstvo kod svih bolesti probavnih organa i grkljana, proti ulozima i reumi, kod želudačnog, plućnog, crijevnog i svih drugih katara, protiv hemoroida, kod boli bubrega, mje-hura, kamenca, lečerne bolesti, zrnatih i nate-kljih jetara. Prokušano, izvrsno i nenatkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Upraviteljstvo vrela

apatovačke kiselice,
Zagreb, Hlaa broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama
mirodlija, restauracijama i gostionama.

Hydropatičko lječilište

u Samoboru

u blizini glavnog grada Zagreba, u prekrasnom šumovitom gorskom kraju, na podnožju okičke gore.

Način liječenja. Kompletno najmodernije uređenje za hydro- i elektro-terapiju sa hydro-električnim kupeljima. Kupelji s ugljičnom kiselinom, vrućim uzduhom, parne kupelji, medicinske kupelji i liječenje fangom; masaža gymnastika, terrainkura, kneipovanje, sunčanje i zračenje.

Liječe se: Bolesti živčanog sustava: nearasthetija, histerija, hypochondrija, neuralgija, migrena, cherea, bezsanica, klenuti, svekolike bolesti centralnog živčanog sustava, napose kičme (izuzev duševne bolesti). Bolesti disala, akutni i kronički bronhijalni katarrh, katarrhi dušnika i grkljana, bolesti nosa i porebrice, asthma i emphysem.

Nadalje: neuredno izpražnjivanje, haemorrhoidi, kronički proljevi, nervozna dyopepsija, slabokrvnost, bjedica, tustilo, diabetes melitus, ulazi, reumatizam, griješke srca i arterioschrosa; bolesti ženske: neuredna menstruacija, bijeli cjevci, upale i promjene položaja maternice.

Stanovi i opskrba uređeni su u posebnom pensionu s najvećim komforom, te sa svim udobnostima. Postoji obična, vegetabilna hrana i hrana za diabetike.

Liječnik: Dr. Mijo Juratović.

U mjestu je pošta, brzovoz i željeznička stanica.

Potanje obavijesti daje „Uprava lječilišta u Samoboru“, trg Leopolda Salvatora br. 18.

Tko pošalje ???

poštom unaprijed

5 K 40 filira,

10 kruna,

dobije franko u kuću sljedećih 20 knjiga. Samo kratko vrijeme nečuvano jeftino!

1. Frey: „Pomorska bitka“. 2. Bogović: „Crna kraljica“. 3. Tomšić: „Pripovijesti“. 4. „Život kraljice Jelisave“. 5. Sirola: „Brat i sestra“. 6. „Doista jedan je Bog“. 7. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 8. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 9. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 10. S. K.: „Spomen-pjesme“. 11. Pužar: „Obstar Jelačić“. 12. „Dvostruko umorstvo“. 13. Sirola: „Devet izvornih pripovijesti“. 14. Sirola: „Sikanova djeca“. 15. „Vojničke sale“. 16. Pužar: „Seljačke pravice“. 17. Sienkiewicz: „Bariak pobijeditelj“ (novo). 18. Verne: „Doktor Oks“. 19. Grigorović: „Piknik“. 20. Tomšić: „Crtice“.

Tko šalje poštom unaprijed K 3-20, dobije 30 sljivih predmeta za zabavu u ugodnom društvu.

Tko šalje unaprijed K 1-20, dobiva „Zlatna ribica“, galeriju slika (samo odrasli).

Novce molim unaprijed slati knjižari i papirnici

Ferdo Strmečki ml.,

Frankopanska ulica br. 2. — ZAGREB. — Frankopanska ulica br. 2.

dobiva franko u kuću sljedećih 20 knjiga. Samo kratko vrijeme.

1. Ljubić: „Matija Gubec“. 2. Devide: „Lahni barun“. 3. Tomšić: „Crtice“. 4. Mark Twain: „Zveci iz Amerike“. 5. Katić: „Vratja četa“. 6. Strok: „Spajana pripovijest“. 7. „Doista jedan je Bog“. 8. Hoffman: „Svatko je svoje vrste bog“ (vremeno). 9. Pužar: „Obstar Jelačić“. 10. Sienkiewicz: „Bariak pobijeditelj“ (novo). 11. „Život kraljice Jelisave“. 12. Sirola: „Pomorska bitka“. 13. S. K.: „Spomen-pjesme“. 14. Caligari: „Samobor u kuli sa sedam tornjeva“. 15. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 16. Frey: „Na bljegu“. 17. Storm: „Pustolovine“. 18. Sirola: „Devet izvornih pripovijesti“. 19. Sirola: „Sikanova djeca“. 20. Lauerovský: „Ritnik“. 21. Sirola: „Miraz“. 22. Truhar: „Sjaj Gubecovih braka“. 23. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 24. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 25. Pužar: „Seljačke pravice“. 26. Sirola: „Zgrade i putovanja Stanjara“. 27. Kraljčić: „Novosti i novele“. 28. Grigorović: „Piknik“. 29.—30. Harnančić: „Vjome pripovijesti, romana i pjesama (12 knjiga)“.

Svoj k svomu!

Svoj k svomu!

Trgovina i naklada umjetnina **Josip Kaplan** Zagreb, Duga ul. 12., Telef. 245.

Preporuča svoje bogato opskrbjeno skladište raznih svetih i svjetskih uljenih slika i staklenih i kromoslika, heliogravura, bakro- i ocjeloreza, akvarela, zrcala u zlatnim i orahovim okvirima.

Tvorničko skladište okvira za slike i letvice za slike u raznim izradbama na veliko i na malo. **Zidnih satova i ura njihalica.** Kiparsko-pozlatarska i staklarska radiona. Vlastiti proizvod okvira za slike i staklenih slika, kao i slika sa glazbom.

Portreti i umjetna slikarija. Zavod za crkvenu umjetnost, križni putevi, kipovi, raspela i slike za žrtvenike u svakoj izradbi.

Osobito preporučam krasnu sliku „**Saborska sjednica od 4. srpnja g. 1848.**“ koja nebi smjela manjkati u nijednom hrvatskom domu.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.



Gostionica „Kraljici Prirode“ E. Presečky-a.

Gostionica
„Kraljici prirode“
(Vila Eduard Presečky)

nalazi se u čarobnom Anin-perivoju, te je ugodno sklonište za odmor, okrepu i zabavu. — Divotni vidici pružaju gostima van-rektan užitak. — Svježi gorski uzduh prija grudima i podaje krepko zdravlje.

U gostionici se toči za okrepu gostiju:

izvrano domaće vino

iz vlastitih vinograda, kao i

svježe ožujsko pivo,

dobiju se sve vrste

toplili i hladnih jela

kao i sir Ementhalski, domaći, švicarski itd., salama, jaja, slatko i kiselo mlijeko, maslac, bijela i crna kava, kakao, te priznati Samoborski kruh iz moje svestrano priznate uzorne pekarnice.

Po narudžbi dobije se **janjetina, odojak,** tepo želji i sve druge vrste jela.

Objed se može i posebice naručiti, da se naznači broj gostiju i vrsta jestiva, te da to domaći najave usmeno, a strani pismeno u Smidhenovoj ulici broj 4.

Zahtijevajte samo

Volanijevu lužinu.

Najveći uspjeh sadašnjosti!

postigla je poznata i znamenita lužina za pranje rublja tvrtke

EUGEN VOLANI

koja je u kratko vrijeme polučila na gospodarskom polju za štedljive domaćice najsajjniji uspjeh i zadovoljstvo.

Ne kupujte, ako nije

mojim imenom
providjeno.

Lužina je nenaplativa za svaku štedljivu i dobru domaćicu, za bolnica, praonica, samostane itd.

Prednosti kod uporabe jesu: pranje bez sapuna, sode, pepela i ine primjese, a što je baš glavno kod uporabe, da ne škodi i ne kvari rublje.

| | |
|-------------------------------|--|
| Prištednja na vremenu. | Zašto? jer se u 2 sata opere ona količina, što se prije jedan cijeli dan prala. |
| Prištednja na trošku. | Zašto? prije su bile potrebne 2 pralje, a sada jedna. |
| Prištednja na gorivu. | Zašto? jer uporabom gori 2 sata, prije 10 sati. |
| Prištednja na rublju. | Zašto? jer ne kvari rublje i traje 2 puta dulje. |
| Prištednja na novcu. | Zašto? kod najmanjeg gospodarstva sigurno 100 K. |

Ove sve navedene prednosti lužine ispitala su 4 učenjaka i kr. zem. kem. anal. zavod u Zagrebu, predstojnik dr. Srećko Bošnjaković. **Raskužna moć Lužine:** raskužuje rublje od zaraznih bolesti, uništava bacile kolere, pošaina, tifusa i spora, bedrenice (Mizbrand).

Lužina ne zahtijeva nikakvih posebnih uredba ili sprava. Paziti valja na pakovanje i jamčim samo onda za sjajan uspjeh, ako je kutija ili omot providen mojim imenom. Narudžbe prima i obavlja samo uz pouzće

EUGEN VOLANI

Zagreb, Gundulićeva ulica 29, Telefon 154.

Naputke za uporabu šaljem besplatno. — Prodaja najmanje u sandacima po 25 kg.; no da se može svatko o dobnosti lužine osvje- dočiti, šaljem za pokus kutiju od 4 i pol kg. po K 2-80 uz pouzće sa naputkom. — Trgovci uživaju primjeren popust.

U Samoboru dobije se samo kod E. Presečky-a.

Glavni savez tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

ZAGREB.

P. n.

Već sada nam je moguće, da svim posjednicima, gospodarima
i vlastelinima pružimo



zajamčeno izkušane gospodarske strojeve,



jedino samo iz tvornica **prvoga reda** uz potpuno umjerene cijene i brzu dobavu.

Upozorujemo p. n., da svrate osobitu pažnju na to, da se je naš savez organizovao **nagom za korist hrvatskoga naroda**, te da udovolji davno očekivanim potrebama **domaćeg gospodarstva i industrije**.

Već danas stoji na našem ovdješnjem skladištu preko **hiljadu** raznih gospodarskih strojeva, te svakomu kupcu stoji prilika, da se osvjedoči o



solidnoj gradnji i savršenoj konstrukciji strojeva.

Osvrnuv se i na prijašnje oglase u ovom listu, ponovo ist-čemo, da nam **financijska snaga** naših odličnih tvornica omogućuje **uspješnu borbu sa svakom konkurencijom**.

Naše objave nijesu samo puka obećanja, već **istinski rad i nastojanje**, da pribavimo našem poduzeću **častan glas**.

Mi jamčimo za naše strojeve jednu godinu dana, postavljamo ih u posao i izašljemo svake godine u proljeću našeg montera, da izvidi i ispita, dali su strojevi kod nas nabavljeni u potpunom redu, a **sve to posve besplatno**. Molimo za Vaše vrijedno podupiranje.

S veleštovanjem

Glavni savez

tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

Preradovičev trg. **Zagreb.** Preradovičev trg.

Brzjavljivi: **Stöger, Zagreb.**

Telefon br. 76.

Telefon br. 76.

